

הכונם פרק ששי בבא קמא

ס.

עין משפט
גר מצוה

(6) (כ"ב טו, טז) (3) (על כו: כ"א י: מניגה י: פנהדרין ט: זכום מן כיתום יע: 3) (לעיל ה: לקמן טא: 1) (לעיל נה, טס נמקו: 8) (ד"ה אמר, 1) ר"מ מ"ג, 1) כ"ל מ"ג, 1) (ד"ה וקאל, 8) "ל"ל י"ו יוס' עינ'.

תורה אור השלם

1. תרא מלאך יי אליו בלבית אש מתוך הסנה ורא דתנה הפנה בער באש ותפנה אינו אכל: שמו"ג ב
2. בורא גיב שפתיים שלום שלום לך וקול וקרבן אמר ה' ויפארו: ישעיהו נו יט
3. כי תצא אש וקצאה קצים וגאכל גדיש או הקמה או השדה שלם ישלם המוכר את הבער: שמו"ג כב ה
4. ולקחתם אגרת תוב וטבלתם בדם אשר בסף והענתם אל המשקף ואל שתי המזוזות מן הדם אשר בסף ואתם לא תצא אש מפתח ביתו עד בקר: שמו"ג יב כב
5. ואמרת לארמת ישראל בה אמר ה' הני אלף הוצאתי חרבי מתערה והכרתי מן צדיק ורשע: יחזקאל כא ח
6. הצדיק אבד ואין איש שום על לב ואנשי חסד נאקפים באין מבין כי מפני הרעה נאסף הצדיק: ישעיהו נו א

סלסא. עלים דקיס: ייבה. כשאלס מדבר מנענע שפתיו ורומ יואל: ליהוי כוורה. דחייב משום מלאכה בשבת אע"פ שהרומ מסייעתו כשהוא מגביה התצוה נחת שקורין פלי"ח: מלד אחר. דלא אהני ליה: כגון שליבה ברוח מזויה. כשמתחיל ללבוש לא

היתה הרוח נושבת במקוה ולא היה מצביר בך ובתמה רוח שאינה מזויה ולבנו דמילתא דלא סליק אדעתא הוא. אבל זורה לענין שבת סגי לה ברוח מזויה ולהכי איקוין: אמרה למורי. לשון אישטא נמירתא (שבת דף טו.) חמימות. כלומר שלא נפח ממש אלא כנשימה כדרך המחמם כנשימתו את ידיו דאין זה ליבו כלל: מלאכה מחשבת. מתקיימה מחשבתו דניחא ליה ברוח מסייעתו: מתני' או עפר. לחכה ניור ונתקלקל: גמ' דשכים אש גבייהו. אין בני אדם מזדהרין בזהו דלכך עומדין הלך איכא למימר זה פשע: אבל גדיש כו. דאיכא למימר אנוס היה: [ולר"י]. פלוגתא דרבי יהודה כהא פירקא (ד' סא:): כל בעלי קומה. אף בעלי חיים ואילנות: ניור. חרישה שלא נורע. סכסוך שייך באנשים לחכה בשאר דברים: הוה אמינא מה ששדה. תצוה קאמר קרא ולא קרקע ממש להכי כתב קמה כדדיא דהשתא אחרני שדה לגופה של קרקע: הכי גרסינן כולי האי נמי לאין דומין. כלומר להלל חשונים הצדיקים שקדומים לפורענות: עיבוסא הוא. שלא יראו צרעה העמידה לנא דכתיב כו: צבי

ליבה וכתה הרוח אם יש בליבויו כדי ללבוש חייב ואם לאו פטור. בשאין צרוח בפני עצמו כדי ללבוש מיירי דאי כשיש צו כדי ללבוש אפילו כשיש בליבויו המלצה כדי ללבוש למה יתייבז דנלאו ליהו נמי היה הולך ומויק אלא ודאי כשאין צרוח כדי ללבוש מיירי ולכן כשיש בליבויו כדי ללבוש חייב המלצה כי הוא עשה הכל דהוה ליה כמו זה יכול זה אינו יכול דחשיב אינו יכול מסייע שאין צו

ממש בפרק המניע (שבת ד' נג. וסס) ואם אין בליבויו כדי ללבוש אע"פ שגם צרוח אין כדי ללבוש פטור דלא מייחייב משום אשו אלא אם כן עשה כל כך בפני עצמו בלא סיוע הרוח או דבר אחר המעשה שלו ברוח מזויה אחר גמר המעשה שלו דהכי משמע המצביר את הבערה שפני עצמו עשה את הבערה שיכול להזיק ברוח מזויה ולכן כאן פטור דנלאו ליבויו לא היתה יכולה להזיק והליבויו דהיינו גמר עשייתה לא עשה המלצה בפני עצמו ופריך אמתאי פטור ליהו כשעושה הליבויו ע"י סיוע הרוח כאלו עשאה בפני עצמו כמו לענין שבת דחשיב זורה ורוח מסייעתו כעושה בפני עצמו ומשני אביי הכל כמיא עסקינן כגון שליבה מזל אחד שבענין זה אין דרך הרוח לסייעו ולכן כי מתרמי שנסתמע בליבויו הרוח פטור דלא הוה ליה לאסוקי אדעמיה שיטרף ליבויו הרוח עם ליבויו דלא שכיח שטרפו ולא הו"ל להזהר בך יותר מצרוח שאין מזויה קך פרי' ועוד יש לפרש כגון שליבה מזל אחד שאין בליבויו ללבוש כל המדורה ולא צרוח אלא לך אחד דמדורה ליבה הוא וכל אחר ליבה הרוח ואם לא היתה המדורה מלצה כי אם מזל אחד היה הולך וכזה מחמת שהוא מועט ומחמת שהאש מתחברות יחד מתגדלת האש ומזקת ולא דמי השמא לזורה ורוח מסייעתו דמה שליבה לא סיוע הרוח כלום: רבא אמר כגון שליבה ברוח מצויה וליבתה הרוח ברוח שאין מצויה. וה"פ אם יש בליבויו כדי ללבוש עם רוח מזויה חייב דחשיב כאלו עושה הכל בפני עצמו ואם לאו שאין בליבויו כהדי רוח מזויה כדי ללבוש אלא ע"י רוח שאין מזויה שסייעתו נעשה המלצה פטור דצרוח שאינה מזויה לא הוה ליה לאסוקי אדעמיה: רבי ירמא אמר בגין דצמרה צמורה. לא נפח צאור ענין נשיבת הרוח אלא מוס הגל פיו הוליא על האור ללבושו והכי קאמר

גב א מ"י מ"ד מהל' נוקי
ממון הלכה ז ועין
בשגות ונמ"ל סמג עין
סו עושי' ע"מ סומן תוס'
ספיק ט ועין סס כג"ה
ובכ"י:
ב ורב אלפס במקומו ועוד
בכ"י פ"ב דף קסו:
ג ג' ד מ"י ח"מ סומן ח'
עושי' ע"מ ספיק ב':

לעזי רש"י

פלי"ח [פיל"א]. יעה.

מוסף רש"י

סלסא. עלים קטנים
דקיס. דהאי ודאי פושע
הוא (לעיל כב:). דמלאכה
מחשבת אסרה תורה.
שנסתמה פירשט שבת
למלאכה המסך חזקאל
והאם מלכת מחשבת
כמי (ב"צה ג.) שהעושה
אומה מתכוין למלאכה
גמורה אלא שגג בשבת או
סבור שמלאכה זו מותרת
(בבחים טו.) וכע"ז חגיגה
(י' משבט לעשות זמל
והטורדוין סב.) שהסך ומתכוין
למלאכה זו עומה (כרייתו
) יט.

גליון הש"ס

גמ' או סייעי ליה לחלק.
עין חולין דף פו ע"ב מוס'
ד"ה למלך וי"ע:

כתב רחמנא גדיש הוה אמינא גדיש חייב רחמנא משום דהפסד מרובה הוא אבל קוצים דהפסד מועט אימא לא קמה למה לי מה קמה בגלוי אף כל בגלוי ולר' יהודה רמחייב אנוקי טמוני באש קמה למה לי לרבות כל בעלי קומה ורבנן לרבות כל בעלי קומה מנא להו נפקא להו מאו הקמה ורבי יהודה * או מיבעי ליה לחלק ורבנן לחלק מנא להו נפקא להו מאו השדה ורבי יהודה * אידי רכתב רחמנא או הקמה כתב או השדה שדה למה לי לאתויי * לחכה ניור וסכסכה אבניו ולכתוב רחמנא שדה ולא בעי הנך צריכא דאי כתב רחמנא שדה הוה אמינא מה שבשדה אין מידי אחרניא לא קמ"ל אר"ש בר נחמני א"ר יונתן אין פורענות באה לעולם אלא בזמן שהרשעים בעולם ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים תחלה שנאמר כי תצא אש ומצאה קוצים אימתי אש יוצאה בזמן שקוצים מצוין לה ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים תחלה שנאמר ונאכל גדיש ואכל גדיש לא נאמר אלא ונאכל גדיש שנאכל גדיש כבר: תאני רב יוסף מאי דכתיב ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר כיון שניתן רשות למשחית אינו מבחין בין צדיקים לרשעים ולא עוד אלא שמתחיל מן הצדיקים תחלה שנאמר והכרתי ממך צדיק ורשע כבי רב יוסף כולי האי נמי לאין דומין א"ל אביי מיביתא הוא לגבייהו דכתיב * כי מפני הרעה נאסף הצדיק אמר רב

אם יש בליבויו בפני עצמו כדי ללבוש חייב ואם לאו פטור אע"פ שסיוע הרוח מלצה דלא נשיבת הרוח לנימור שלו ויסתיע על ידה ללבוש דלא שכיח שטרף נשיבת הרוח עם הנימור לסייעו כי הם מתקלקלים זה את זה אע"פ ששניהם מזל אחד כי הנימור חס והרוח קר:

רב אשי אמר כי אמרינן זורה ורוח מסייעתו הני מי"י לענין שבת דמלאכת מחשבת אסרה תורה. וכשגורס לזרות הרוח המסייעתו הוי מלכת מחשבת ולהכי חייב בגרמא ורייה זו אבל עושה מעשה של זרייה בפני עצמו לא אקרי (זורה) לכך הכא לא מקרי מצביר אלא גורס והמורה לא חייבה אלא מצביר ולא הגורס (אלא) הבערה ע"י רוח המסייעתו ולהכי חשיבה הוה גרמא לענין האש ככל שאר גרמות דקי"ל גרמא צמקין פטור ומר צר רב אשי דפריך גבי רתמא בלא יחפור (כ"ב דף טו. וסס) מאי שאל מזוריה ורוח מסייעתו מני סבר כרב אשי דהכא דהתם לענין חייב הרחקה חשיב גירי דלייה ורין להרחיק ואפי' (ט"ו) יוסי כמו הרחקת סולם מהסוכן חשיב גירי דלייה לענין הרחקה אע"ג דלא חשיב ליה התם אלא גרמא דפטור מתשלומין מ"מ אסור ורין להרחיק וכן הוליא מחמת הפטוי דחשיב מוקף משום דניחא ליה דחלל ומכה צמח כל כך שאחר גמר כמו חיק צרוח מזויה וכך משני בלא יחפור ולא להא עמדי שמכה כל כך צמח עד שמויק צמח אדם לצדו בלא רוח דאם כן לא הוה תני לה גבי נוקין דאש אלא גבי נוקין דאדם: ור"בא ביטא בגין. דאם שנים הוליא עינים וזאור וליבו ענייה ואין בכל אחד כדי ללבוש פטור ומימה הוא: לרבות כי בעלי קומה. צקוטרכ פירש כל צ"ח אבל צירושלמי משמע דמרבי אילנות וכל דבר המחובר והכי אימא התם אי מה הגדיש מיוחד שהוא מלוש מן הקרקע אף כל שהוא מלוש מן הקרקע מ"ל או הקמה:

לעולם

